TIPOLOGIA VICTIMEI TRAFICULUI DE FEMEI

Doina ROMANESCU

CZU: 343.54:343.988

Traficul de fiinţe umane continuă să rămână în prezent o problemă pentru Republica Moldova. În pofida măsurilor care se adoptă la nivel de ţară, fenomenul traficului de fiinţe umane nu a încetat să existe.

Aproximativ 70% din numărul persoanelor traficate sunt femei pentru executarea diferitulor activităţi. Conform datelor Organizaţiei Internaţionale pentru Migraţie, în anul 2010 în lume au fost înregistrate 2,5 mil. femei traficate ilegal dintre care 43% practicau prostituţia. Potrivit ultimelor date stastice, în 2018 OIM a acordat suport pentru 3.770 de victime ale traficului de fiinţe umane din Republica Moldova.

Republica Moldova rămâne o ţară de origine, într-o măsură mai mică – o ţară de tranzit. În ultimii ani, au fost înregistrate cazuri în care Republica Moldova a fost şi ţară de destinaţie. Din perspectiva ţărilor de destinaţie pentru cetăţenii noştri, geografia acestora este în continuă schimbare, rezumată la apariţia unor destinaţii noi şi dispariţia altora. Principalele ţări de destinaţie (din perspectiva numărului de victime) continuă să fie Federaţia Rusă, Turcia, Ucraina, regiunea Ciprul de Nord şi Emiratele Arabe Unite. Totodată, se evidenţiază şi alte destinaţii noi, precum Israel, Azerbaidjan, Austria, Norvegia, Elveţia ş.a. De asemenea, s-au înregistrat cazuri în spaţiul Uniunii Europene, şi anume: Germania, Cehia, Italia, România, Spania, Polonia, Franţa, Grecia. Astfel, menţionăm că, potrivit datelor statistice ale Ministerului Afacerilor Interne, în ultimii ani se înregistrează creşterea numărului de victime, exploatate în interiorul ţării şi în unităţile administrativ-teritoriale din partea stângă a Nistrului.

Pot fi evidenţiate următoarele forme ale traficului de fiinţe umane, în funcţie de scopul propriu-zis al traficului iniţiat:

- traficul de fiinţe umane, în special al femeilor şi copiilor, cu scop de exploatare sexuală, inclusiv:
  - pentru organizarea prostituţiei;
  - pentru organizarea practicării prostituţiei în unităţile militare sau în locurile de dislocare a forţelor armate;
  - pentru organizarea turismului sexual;
- traficul de fiinţe umane, în special al copiilor şi invalizilor, în activitatea de cerşetorie, cum ar fi:
  - folosirea copiilor;
  - folosirea invalizilor;
- căsătoriile în scop de exploatare (inclusiv folosirea sistemului „mirese prin poştă”):
  - pentru folosirea persoanei în muncă casnică (menajeră etc.);

- traficul de copii în scopul impunerii la maternitate surogat, pentru reproducere;
- traficul de fiinţe umane în scopul prelevării şi transplantării organelor şi ţesuturilor;
- traficul de copii în scopul adopţiei ilegale.

Astfel, din multitudinea formelor de trafic de fiinţe umane, în majoritatea cazurilor sunt folosite victime de sex feminin.

Prin urmare, Republica Moldova se află printre primele locuri în Europa în ce priveşte numărul de persoane traficate, ca raportare la numărul total al populţiei, în consecinţă această problemă reprezintă una din cele mai strigente şi mai actuale.

Moldovenii sunt acum bine informaţi în ceea ce priveşte riscurile plecării în străinătate, dar sunt gata de orice pentru a scăpa de situaţia grea din ţara lor, astfel continuând să cadă în capcanele traficanţilor.

Traficul de fiinţe umane a fost incriminat pentru prima dată în Republica Moldova în anul 2001, ca răspuns la o acută problemă socială ce devenea tot mai alarmantă, urmărind stoparea fenomenului-cauză. Actualmente, traficul de persoane constituie una dintre cele mai grave probleme de care se loveşte Republica Moldova.

Cu toate că la ora actuală traficul de persoane, în special al femeilor, este conştientizat de opinia publică, populaţia percepe în continuare superficial fenomenul, esenţa lui nefiind înţeleasă. Această problemă persistă şi în rândurile angajaţilor organelor de drept. Apar probleme privitoare la încadrarea juridică corectă a faptelor de trafic de fiinţe umane.

Până în prezent, politica naţională în domeniu a fost realizată în conformitate cu prevederile planurilor naţionale de prevenire şi combatere a traficului de fiinţe umane, aprobate de către Guvern (şase planuri realizate începând cu anul 2001), şi ale Strategiei Sistemului naţional de referire pentru protecţia şi asistenţa victimelor şi potenţialelor victime ale traficului de fiinţe umane (2009-2016), adoptate de către Parlamentul Republicii Moldova.

Republica Moldova este parte la Convenţia Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de fiinţe umane, Convenţia ONU împotriva criminalităţii organizate transnaţionale şi a Protocolului adiţional privind prevenirea, reprimarea şi pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor şi copiilor.

Prevederile actelor internaţionale au fost transpuse în cadrul legal naţional prin adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova în octombrie 2005 a Legii privind prevenirea şi combaterea traficului de fiinţe umane şi, ulterior, prin dezvoltarea şi aprobarea actelor normative de implementare. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 defineşte traficul de fiinţe umane drept infracţiune prin art. 165, intitulat „Traficul de fiinţe umane”, şi prin art. 206, intitulat „Traficul de copii”. În Codul penal al Republicii Moldova există, de asemenea, prevederi referitoare la infracţiunile conexe traficului de fiinţe umane, cum ar fi: utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă a traficului de fiinţe umane (art. 165^1), sclavia şi condiţiile similare sclaviei (art. 167), munca forţată (art. 168), scoaterea ilegală a copilului din ţară (art. 207), recurgerea la prostituţia practicată de

un copil (art. 208[2]), proxenetismul (art. 220), publicitatea în scopul obţinerii ilegale de organe, ţesuturi şi celule umane sau privind donarea ilicită a acestora (art. 213[1]), trafic de organe (art. 158), organizarea cerşetoriei (art. 302), organizarea migraţiei ilegale (art. 362[1]).

La nivel naţional, au fost create şi dezvoltate organe consultative pentru monitorizarea şi coordonarea activităţii autorităţilor publice, organizaţiilor necomerciale şi organizaţiilor internaţionale [1].

Realizările Republicii Moldova în acest domeniu au fost şi mai sunt posibile datorită asistenţei tehnice internaţionale prin realizarea diverselor proiecte şi susţinerii valoroase a partenerilor de implementare, dar sunt necesare eforturi suplimentare din partea Guvernului.

Scopul cercetării constă în elaborarea bazelor teoretice ale **traficului** de femei, analiza doctrinară a normelor juridice naţionale şi internaţionale privind traficul de fiinţe umane axate preponderent pe traficul de femei, precum şi elaborarea unor propuneri şi recomandări, ţinând cont de experienţa internaţională şi naţională acumulată, aspectele comparative depistate şi activitatea organizaţiilor neguvernamentale naţionale şi internaţionale în acest domeniu.

Concluziile, propunerile şi recomandările formulate în lucrare pot fi utilizate în procesul de modificare şi perfecţionare a cadrului legislativ, în activitatea practică a organelor şi instituţiilor abilitate în domeniul traficului de fiinţe umane, precum şi în procesul de studii din instituţiile de învăţământ cu profil juridic.

Cercetările întreprinse se bazează pe studierea doctrinei, legislaţiei şi a practicii judiciare în domeniul dat.

De altfel, definitivarea acestei cercetări a fost imposibilă fără consultarea surselor jurisprudenţiale cu accesare electronică. Studiile efectuate ne permit să afirmăm cu certitudine că acestea au contribuit la natura actuală şi importanţa temei studiate, dar şi la diversitatea conceptelor existente în alte state şi necesitatea dezvoltării continue a acestui domeniu.

Referinţe:

1. Strategia Naţională de prevenire şi combatre a traficului de fiinţe umane pentru anii 2018-2023, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 461 din 22 mai 2018.

Recomandat
***Alina ŞAVGA**, dr., conf. univ.*